

Hudlægen informerer om

Vorter

Dansk dermatologisk Selskab

Under følgende 7 punkter nævnes de vigtigste forhold om vorter:

1. Vorter skyldes smitte med et virus, som kun smitter mennesker. Vortevirus vokser meget langsomt. Derfor kan der gå flere måneder, fra man er smittet, indtil vorten viser sig på huden. Af samme grund er det i reglen ikke muligt at følge smittevejen.
2. I vorten fabrikeres hver dag i tusindvis af virus, som frigøres til omgivelserne sammen med afstødte hudceller. Man smittes ved berøring af vorten eller via de virusholdige afstødte hudceller. Smitterisikoen øges ikke ved, at vorten bløder.
3. Hvis der er små skader i huden, eller hvis huden opblødes af vand eller sved, er den mere modtagelig for smitte.
4. Kroppen forsvaret sig mod virusinfektioner ved at danne immunitet mod det indtrængende virus. Mens kroppen hurtigt danner immunitet mod influenzavirus, sker dette meget langsomt, når det gælder vortevirus. Derfor varer vortesygdommen meget længere end influenza.
5. Hvis man undlader at behandle vorterne, vil de svinde, når kroppen har udviklet immunitet. Halvdelen af børn vil være helbredt i løbet af ét år, og i løbet af 2 år er to af tre børn helbredt. Hos voksne varer sygdommen længere end hos børn, ofte mange år.
6. Hvis man vælger at lade kroppen kurere sygdommen, kan man nedsætte risikoen for at smitte sig selv og andre ved at holde vorten dækket med for eksempel neglelak. Man kan på apoteket købe en række vortemidler, som størkner efter påsmøring, og som også hæmmer væksten af vorten.
7. Vortebehandling kan være langsom og tidskrævende. Der findes ingen vortebehandling, som er velegnet til alle situationer. Behandlingen afhænger af personens alder, vorternes antal, hvor på huden de findes, og af de gener, som vorterne fremkalder.

Hvor mange har vorter?

Vorter er sjældne hos spæde og småbørn. Fra skolealderens begyndelse får flere og flere børn vorter, og forekomsten er størst i 12-16 års alderen. Herefter aftager hyppigheden med alderen.

10-15% af alle skolebørn har vorter. Den høje forekomst i skolealderen skyldes dels, at vi ikke er født med en naturlig beskyttelse mod vortevirus og dels, at fællesbadning og børnenes tætte kropskontakt giver gode betingelser for smitte.

Smitte og forebyggelse

Hudcellerne i vorten er pakket med viruspartikler, som kan frigives til omgivelserne. Der sidder mange viruspartikler på vorterne og på huden omkring vorterne. Et enkelt virus smitter ikke, der skal et vist antal til, og smittestoffet føres ind i huden gennem en brist i denne. Disse forhold kan måske forklare:

- at man kan se mange vorter på den ene hånd og kun få eller ingen på den anden hånd.
- at personer med vorter, som piller eller bider i negle og neglevolde og dermed flosser huden, ofte får vorter langs neglevoldene.
- at personer som bider i deres vorter, kan få vorter på læberne.

Fodvorter har gode betingelser for smitte i baderum, hvor de skridsikre gulve har en ru belægning. Hudceller pakket med viruspartikler fra fodvorter slides let af mod dette gulv og frembyder nu en smittekilde.

Hovedreglen er, at børnene ikke må bade sammen med andre, hvis de har ubehandlede fodvorter. Men ikke alle behandlinger hindrer smitte. En del børn har fodvorter uden at vide det. Desuden er der sikkert børn, som ved, at de har fodvorter, men undlader at gøre opmærksom på det, da de har hørt om ubehagelige vortebehandlinger.

Den simpleste måde at nedsætte smitten på er at lakere fodvorten med enten neglelak eller en vortelak. Brugen af badesko nedsætter risikoen for at blive smittet med fodvorter.

Behandling af vorter

Vortebehandling er ofte langvarig, tidskrævende og undertiden smertefuld. Der findes ingen vortebehandling, som er velegnet til alle situationer.

Behandlingen afhænger af personens alder, vorternes antal, hvor på huden de findes og af de gener, vorterne fremkalder.

Hos børn bør ubehaget ved behandlingen afvejes overfor det gode spontanforløb. Hvis børnene ikke har gener af vorterne, kan man nøjes med at nedsætte smitterisikoen, som er størst ved fællesbad. Ved at lakere vorterne på hænder og fødder nedsættes afstødningen af virus.

Behandling med salicyllak

En engelsk undersøgelse har vist, at tre måneders behandling med en salicylsyreholdig vortelak helbreder 80% af vorterne, når følgende vejledning følges:

- Den fortykkede hud over vorten fjernes med fodfil, sandpapir eller pimpsten. Hvis huden oplødes ved badning, lettes fjernelsen af hudcellerne.
- Vorten dækkes af behandlingsmidlet, som størkner til en fast hinde. Det er vigtigt at skåne den omgivende hud, som opløses lettere end vorten, og som derfor kan blive øm. Derfor bør midlet påføres med en tandstikker eller en tilspidset tændstik.
- Fodvorter bør efter lakering dækkes af et stykke tæt plaster (for eksempel SLEEK®) for at fremme opblødningen af vorten. Finger- vorter behøver ikke plaster.
- Behandlingen gentages så vidt muligt hver aften.

Andre behandlinger

Hos lægen kan vorterne behandles med frysning, som i reglen skal gentages nogle gange. I nogle tilfælde kan vorterne skrubes af efter lokalbedøvelse, og de kan opløses med salver og plastre. Der findes desuden specielle behandlinger, som kan anvendes til særlig hårdnakkede vorter.

